

Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu

Diplomová práce

Hra / hračka

BcA. Tereza Pavůčková

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu

Oddělení designu

Studijní program Design

Studijní obor Design kovu a šperku

Diplomová práce

Hra / hračka

Souprava šperků

BcA. Tereza Pavůčková

Vedoucí práce: Prof. Ak. Soch. Vratislav Karel Novák

Oddělení designu

Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

podpis autora

Poděkování

Děkuji Prof. Ak. Soch. Vratislavu Karlu Novákovi za objektivní vedení při mé diplomové práci.

Také bych chtěla poděkovat mé rodině za veškerou podporu, kterou mi věnovala při studiiích.

Obsah

1	Mé dosavadní dílo v kontextu specializace.....	1
2	Téma a důvod jeho volby	5
3	Cíl práce	6
4	Proces přípravy.....	7
4.1	Hry a hračky.....	7
4.2	Psychologie barev	9
4.3	Rozpracovanost diplomové práce.....	10
5	Proces tvorby	13
5.1	Na začátku.....	13
5.2	Volba vhodných materiálů a tvarů	13
5.3	Díly z kovu.....	14
5.4	Díly z plexiskla	15
6	Technologická specifika	18
7	Popis díla.....	19
7.1	Díly z nerezových drátů.....	19
7.2	Díly z plexiskla s barevnými fóliemi	20
7.3	Varianty skládání	20
7.3.1	Varianty složené z nerezových dílů.....	20
7.3.2	Varianty z nerezových dílů v kombinaci s díly s plexiskla.....	21
8	Přínos práce pro šperkařský obor.....	22
9	Silné stránky	23
10	Slabé stránky	24
11	Seznam použitých zdrojů	25
12	Resumé.....	26
13	Seznam příloh.....	27

1 Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Design kovu a šperku je obor, kterým se v současné době zabývám. Ale jestli je to moje jediná specializace? To určitě ne. Na střední škole jsem se zabývala především keramikou a jejím ztvárněním, v čemž jsem pokračovala také na vysoké škole v bakalářském studiu. Za tuto dobu jsem vyzkoušela spoustu různých materiálů a technik, které moji tvorbu velmi rozvinuly, obohatily a posunuly dál. Vyzkoušela jsem si jak menší věci, tak i věci velké a mohla jsem si na každé ověřit, jak se určité materiály chovají v různých velikostech. Ovšem ke konci bakalářského studia jsem začala zjišťovat, že se již dlouho pohybuji v jednom hlavním tvůrčím oboru a že bych se ráda zaměřila zase na něco nového. Rozhodla jsem se tedy zkusit přijímací zkoušky na magisterské studium Designu kovu a šperku, které jsem úspěšně složila, a tak jsem se mohla začít realizovat zase v jiné sféře umění.

Vše bylo najednou jiné a nové, včetně mnohem pozitivnějšího přístupu vedení, který byl pro mě jednou z nejpříjemnějších věcí na tomto studiu. Byla jsem nadšená, také vzhledem k tomu, že bych sama sebe nikdy neoznačila jako člověka, který se zabývá pouze jednou věcí, a tak mne nesmírně lákalo ponořit se do tohoto oboru. Vždy mne bavilo objevovat a zkoušet nové věci a nedokázala bych vybrat, která mě baví nebo bavila nejvíce. Velice ráda jsem kreslila, či malovala, tvořila věci z porcelánu, vázala knížky, pracovala na grafických materiálech, nebo fotografovala a mám neustálou potřebu se rozvíjet a zdokonalovat. Všechny tyto sféry umění mne velice obohatily, ovlivnily a umožnily mi širší uhel pohledu na Design kovu a

šperku. Ten mi nabídl další směr, který mohu takto rozvíjet a o to jsem se také celou dobu magisterského studia snažila.

Nejdříve jsem vyzkoušela základní techniky, které se ve šperku používají, a postupně jsem si vybrala techniky, které se nejvíce hodily k mým nápadům na klauzurní práce. Nejdříve jsem zúročila řezání, pájení a tvorbu trubiček z určitého druhu plechu. Poté jsem začala zkoumat také materiály jiné, a to především umělé hmoty, které mě velice začaly bavit. Průsvitné pvc, či plexisklo postupně vystřídaly barevné průsvitné fólie a mechová pryž, také různých barev. Většinou jsem tvořila šperky v duchu různých her, které mi připadaly zajímavé pro zpracování ve šperku. Z tohoto jsem také chtěla vyjít při přípravě mé diplomové práce, zúročit všechny své zkušenosti s těmito hmotami, případně je v závěru i zkombinovat.

V prvním semestru magisterského studia jsem tvořila šperky ze stříbrné mosazi, tak zvaného pakfongu či alpaky. Vždy jsem tíhla spíše ke stříbrným věcem než zlatým a zde to nebylo výjimkou. Poprvé jsem si vyzkoušela řezání lupénkovou pilkou do plechu a poté také letování jednotlivých kusů k sobě. Tento kov jsem poté zkombinovala s tenkým transparentním plexisklem, či transparentní fólií ve tvaru kruhů s malými výstupky na otáčení. Tyto části byly nasunuty na tyčince, jež byla součástí každého druhu šperku, přesně tak, aby se jednotlivé části daly otáčet. Vytvořila jsem prsteny, náhrdelníky, brože, káči i náramek, jejichž vtípem byla určitá hádanka, či hra, objevující se na plexisklu buď v podobě drobných fotek, textu, nebo číslic. Drobné fotky obsahovaly různé výrazy obličeje, rozstříhané na jednotlivé dílky tak, aby se po otočení plexiskla změnila jedna část obličeje. Zde se měl člověk zabavit tímto otáčením a změnami výrazů. Text jsem na

tato plexiskla umístila ve formě hádanky, jejíž řešení se objevilo v otvorech po správném otočení. Telefonní číslo či datum narození blízkého člověka mělo být výsledkem použití číslic. V těchto případech měl člověk hledat správné postavení jednotlivých výstupků na plexisklech, aby se mu objevila správná kombinace čísel, či číselná odpověď na hádanku.

V letním semestru stejného školního roku jsem zkoušela zapracovat do šperku známou hru. Konkrétně se jednalo o hru podobnou hře Scrabble. Také se skládala z písmenek, ovšem bez herního pole. Já jsem se snažila z těchto písmenek vytvořit šperk tak, aby se písmenka dala sundat a hra se mohla kdekoliv začít hrát. V tomto případě jsem využila například schopnosti z knižní vazby, protože jsem tvořila lepenkové díly, poté také díly z pakfongu a nakonec ještě díly magnetické.

Umělé hmoty jsem začala více objevovat v následujícím zimním semestru. Tentokrát jsem se zabývala vytvořením šperku skládáním podle přiloženého návodu. Vzniklé prsteny či náramky jsem vytvořila z barevných různě tvrdých umělohmotných fólií, které se nejvíce hodily k duchu celé věci. Tyto šperky byly z části krabičkami, do kterých si člověk mohl něco vložit a nosit stále při sobě.

Další umělou hmotou, kterou jsem objevila v následujícím semestru, byla mechová pryž. Opět jsem pracovala s nápadem určitého skládání, které člověk využije ve chvílích nudy. Tentokrát šlo ovšem o jednotlivé dílky z tohoto materiálu, které se daly různým způsobem zasunovat do sebe, a tím se mohl vytvořit buď například další šperk anebo pouze nějaký tvar s obrázkem či bez něj. Výjimkou nebyly ani abstraktní tvary, které však lze poskládat téměř ze

všeho. Využila jsem barevnosti, které tato hmota nabízí, také hebkosti a příjemnosti na dotek. Jednou z jejích velmi pozitivních vlastností je také voděodolnost. Jednalo se o jednoduché náramky, v jejichž základním tvaru byly dílky, které se daly vysunout a poskládat. Náramky se daly nosit jak se všemi dílky, tak jen s některými anebo i bez nich. Snažila jsem se barevností navázat na psychologii barev a zkombinovat je vždy v určitých odstínech jedné barvy.

2 Téma a důvod jeho volby

Již jako malá jsem si velice ráda hrála, skládala různé stavebnice, vymýšlela, co nového bych mohla poskládat. Například lego mne vždy fascinovalo, nabízelo nepřebornou škálu možností skládání, které jsem ráda objevovala. Bylo úžasné prohrabovat se jednotlivými dílky a hledat ten správný, který se nejlépe hodil do mé tehdejší vize. I když jsem postupně vyrostla, tato záliba ve hře mi zůstala.

Jak by se mohlo zdát, volba tématu pro mne mohla být snadná, nicméně právě tato vlastnost se mi dlouhou chvíli nevybavila. Nějakou dobu mi trvalo si vybrat, čím bych se chtěla nejvíce zabývat. Vymyslela jsem si spoustu témat, které ovšem nakonec nebyly úplně to pravé pro mě. Když už jsem byla zoufalá, najednou se mi vybavila v hlavě vzpomínka na dětství, kdy jsem si ráda hrávala, a uvědomila jsem si, že jsem s tím vlastně nikdy úplně nepřestala.

Mé téma Hra/hračka je na jednu stranu specifické, na druhou stranu pořád dost široké. Jak jsem již psala, nedokážu se zabývat pouze jednou věcí, na to mne toho zajímá příliš mnoho. Nicméně jak na střední škole, tak na bakalářském studiu jsem vlastně dělala určitým způsobem vždy hravé věci, a to mne nakonec přivedlo až k volbě tématu mé diplomové práce, kterou mám zakončit své magisterské studium. Na jednu stranu to lze považovat za určitý paradox. Hrajete si jako dítě a nakonec hraním ukončíte také své studium na vysoké škole.

3 Cíl práce

Šperk a hra. Myslím, že to jde skvěle k sobě. Pokud se k tomu ještě připojí člověk a jeho potřeba si hrát, či zabavit se ve chvílích nudy, je to perfektní kombinace. Já jsem se snažila především o to, určitou hru zakomponovat do šperku a tím poté také zabavit člověka. Chtěla jsem vytvořit soupravu, která bude natolik variabilní, že se z ní bude dát poskládat několik variant šperků, které se poté budou dát nosit na těle. Člověk by měl možnost se sám podílet na finálním tvaru šperku, záleželo by na něm, co si zrovna bude chtít složit a poté nosit. Zároveň jsem tento soubor chtěla obohatit barvami, což se také ke hře, či hračce výborně hodí. Zaměřit jsem se chtěla na mladé lidi, především mojí věkové kategorie.

4 Proces přípravy

4.1 Hry a hračky

Hry a hračky. Odkud se vzaly? Jak již každého zřejmě napadá, historie hry i hračky sahá do dob dávno minulých. První hračky, i hry jako takové, pocházejí z archeologických nalezišť. Jejich původ je tedy až prehistorický. Z těchto objevů můžeme získat bližší představu o tom, jak se lidé v tehdejší společnosti chovali a bavili.

Vezmeme-li v úvahu hru jako takovou lze říci, že nemusí mít žádný určitý cíl. Jde především o činnost jednoho či více lidí, za účelem relaxace, zábavy, poznání. Hry nejsou však jen o zábavě. Mají samozřejmě důležitý výchovný charakter, člověk se při nich neustále učí. Roli hry ve společnosti se věnuje vědní disciplína, která se nazývá ludologie.¹ Člověk je tvor hravý, je to zkrátka jeho přirozenost a tak není divu, že hry jsou součástí každé společnosti, a že tato věda vznikla.

Hra je dokonce starší než jazyk, písmo, či člověk sám. Hru používala a používají zvířata, jak ke komunikaci mezi sebou, tak i v dorozumívání s lidmi. Je to vlastně naprosto přirozený proces. Nejdříve se hraní objevuje v přírodě a postupně u lidí. Jak člověk vyvíjel svoje činnosti i myšlení, tak i hru sobě přizpůsoboval. Díky tomu se začaly vyrábět a vymýšlet hry abstraktní či hmotné.

Hračka. Za hračku můžeme považovat jakýkoli předmět, se kterým si lze hrát. To může být pro každého něco jiného, je to velice

---

¹<<http://de.wikipedia.org/wiki/Ludologie>> (vyhledáno 22. 4. 2013)

individuální. Co je pro někoho skvělá hračka, či hra, nemusí být tak skvělé pro jiného. Ovšem v dnešním světě je již tolik možností a věcí, že téměř každý by měl být schopný najít to, co je pro něj nejzajímavější, co jej nejvíce baví. Automaticky se hračky spojují s dětmi či s domácími mazlíčky. Hraní si, se dá také skvěle využít jako výchovný prostředek pro mladé lidi. Ti používají hračky a hry k tomu, aby zjistili svoji identitu, učí se díky tomu zkoumat vztahy, dovednosti, motorické schopnosti, učí se příčiny a následky. Možná si to ani sami neuvědomují, že se při hraní také učí a že všechny tyto poznatky poté využijí v dospělosti. Pro výrobu hraček, i her, se používají rozličné materiály, které jsou příjemné pro všechny věkové kategorie. Hračka může být cíleně jako hračka vyrobená, ovšem co je cíleně vyrobeno pro jiné účely, může být také skvělá hračka. Děti mají obrovskou představivost. Můžou si například z cedníku udělat helmu na hlavu a vařečku používat jako meč. Stačí pár předmětů, téměř jakýchkoliv, a hra může začít.²

Avšak ani u dospělých není hra výjimkou. S její pomocí posilují sociální vazby, procvičují paměť, učí se novým věcem, prozkoumávají vztahy či praktické dovednosti. I v různých firmách se jako motivace ke zlepšení pracovních výkonů a samozřejmě pro zdokonalování a procvičování různých dovedností používají hry, samozřejmě přizpůsobené určitému oboru. Dalo by se říci, že hra má své místo v téměř každém odvětví naší společnosti, a je velice nepravděpodobné, že by měla někdy vymizet.³

---

² <<http://en.wikipedia.org/wiki/Toy>> (vyhledáno 22. 4. 2013)

³ <http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_games> (vyhledáno 22. 4. 2013)

4.2 Psychologie barev

Vzhledem k tomu, že v mé práci hrají barvy velkou roli, ráda bych přiblížila teorii psychologie barev, kterou jsem do své práce také zakomponovala. Svět kolem sebe vidíme barevně díky elektromagnetickému vlnění různých vlnových délek. Každá barva spektra má jinou vlnovou délku, přičemž k tomu, abychom získali další barvy, potřebujeme pouze červenou, modrou a zelenou, což jsou základní barvy barevného spektra.

Je mi jasné, že každému se líbí jiná barva, a proto je vnímání barev jedincem velmi subjektivní záležitostí. Přesto existují výzkumy, které dokazují, že každá barva má určité účinky například na náladu člověka, jeho rozpoložení a může jeho pocity ovlivnit někdy k lepšímu, jindy k horšímu. Vnímání barev se také může lišit podle kultury. Co je u nás bráno pozitivně, v jiné kultuře je naopak velmi negativní. Například, když vezmeme barvu bílou – u nás je symbolem míru a čistoty a v jiných zemích symbolem smrti a smutku. V některých kulturách také barvami léčili. Tato léčba se nazývá chromoterapie, a zahrnuje také účinky světla jako léčebného prostředku.⁴

Já jsem si pro svou práci vybrala barvy červenou, fialovou a modrou. Tyto tři barvy podle mne zahrnují nejzákladnější stavy člověka, všechny tři se také hodí k sobě navzájem a lze je libovolně kombinovat. Ráda bych tedy přiblížila jejich obecnou psychologii.⁵

Červená barva se bere jako barva signální, má upozorňovat, poukazovat na něco, co je nebezpečné. V přírodě se tato barva vyskytuje v souvislosti s něčím jedovatým. Zároveň však je to barva

---

⁴ <http://www.celostnimedicina.cz/psychologie-barev.htm?gclid=CI_pyJcI37YCFYaz3god5i8AVA> (vyhledáno 23. 4. 2013)

⁵ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Psychologie_barev> (vyhledáno 23. 4. 2013)

energická, povzbuzuje mysl, dodává sebevědomí, upoutává pozornost. Pro člověka s malým sebevědomím však může znamenat především ohrožení. Je to barva vzrušení, někdy v pozitivním, někdy v negativním slova smyslu. Červená barva se spojuje s láskou a je vnímána jako velmi teplá barva. Doporučuje se při lenosti například do kanceláří, či jinam, kde se má pracovat, avšak neměla by převládat.⁶

Fialová barva je nejčastěji spojována s tajemstvím, duchovnem a spiritualitou. Může být brána jako barva melancholická. Tvoří jakýsi přechod mezi barvou modrou a červenou, vzniká jejich smícháním. Vzhledem k tomu, že tato barva bývala drahá a bylo těžké ji namíchat, stala se typickou pro církve a majestátnost. V západních církvích je spojována s postní dobou, adventem. Je také barvou čistoty a obecně se také bere jako barva naděje.⁷

Modrá barva je především barvou klidu. Symbolizuje něhu, věrnost, důvěru. Nastoluje mír, stálost, či komunikaci. Často se proto objevuje u institucí, jejichž náplň je postavena na těchto symbolech. Zároveň je to však barva chladná. Doporučuje se na místa, kde se například spí či relaxuje.⁸

4.3 Rozpracovanost diplomové práce

Do procesu přípravy bych ráda zařadila i rozpracovanost méj diplomové práce z minulého semestru. Jednalo se totiž původně o něco zcela jiného, než to, co jsem jako svou diplomovou práci nakonec vytvořila. Vzhledem k tomu, jaké jsem si vyzkoušela techniky

---

⁶ <<http://barvy.xf.cz/barvy/cervena-barva>> (vyhledáno 23. 4. 2013)

⁷ <http://www.zdravinadlani.cz/zdravi_na_dlani/barvy/fialova.htm> (vyhledáno 23. 4. 2013)

⁸ <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Modrá>> (vyhledáno 23. 4. 2013)

a materiály v minulých semestrech, chtěla jsem tyto zkušenosti zužitkovat a využít právě při tvorbě diplomové práce. Začátkem minulého semestru jsem nejprve několik týdnů marně vymýšlela přesnou podobu mé závěrečné práce. Poté jsem si vybavila, které materiály mne bavily nejvíce, což byly právě umělé hmoty předchozích dvou semestrů. Konkrétně průsvitné barevné transparentní fólie a mechová pryž, také různých barev. Chtěla jsem se držet barevné hravosti, což se ke hře či hračce velmi hodí. Rozhodla jsem se tedy opět s těmito materiály pracovat a zkusit je kombinovat. Již jsem věděla, jak reagují, jak se chovají a jak se s nimi pracuje, což se mi právě líbilo.

Nejdříve jsem zkoušela různé skládání průsvitných fólií samostatně, tehdy jsem pracovala na blahopřání na jednu soutěž, jehož jedna část byla poskládaná stejně jako lampion. Podobně jsem pracovala i s fóliemi. Zkoušela jsem si vytvořit náramky a prsteny a do jejich tvarů jsem nakonec zakomponovala ještě obrázek. Poté jsem zkoušela opět různé skládání a řetězení dílků průsvitných fólií, které se daly zasunout do základního tvaru náramku z mechové pryže. Dále jsem vymýšlela šperky, které se skládaly z více fólií překrytých přes sebe, na nichž se po správném sjednocení objevil obrázek. Podobný princip jsem použila u varianty s textem, kdy se jednalo o tahák v náramku. Pokud se posunula jedna fólie, nebylo poznat, co se v náramku skrývá. Zkoušela jsem různé věci a nedokázala se přesně rozhodnout, které z nápadů budu později více rozvíjet dál na finální vzhled diplomové práce. Nakonec mne napadla ještě jedna varianta, která byla právě kombinací průsvitné fólie a mechové pryže. Spojila jsem dílky z mechové pryže s průsvitnou fólií, z nichž vznikly díly sloužící jako spojovací prvek mezi dalšími díly, tentokrát pouze

z mechové pryže. Později mne i napadlo do těchto mechových dílků vložit drát, aby byly tvárné a dalo se s nimi více vyhrát. Cílem této varianty byla velká možnost variability skládání. Člověk si z dílků mohl vytvořit různé šperky - náhrdelníky, náramky, pásky či prsteny či různá abstraktní zvířátka a další tvary. Tuto variantu jsem vytvořila v odstínech fialové s šedou a také s bílou transparentní fólií. Opět jsem se chtěla zabývat i psychologií barev. Tato práce mi nakonec vyhovovala nejvíce, a tak jsem se rozhodla ji rozvinout, a plánovala si z ní poté vytvořit finální podobu mé diplomové práce. Po klauzurních postupových zkouškách, při kterých jsme prezentovali rozpracovanost diplomové práce, jsem se ale dozvěděla, že by bylo lepší se zamyslet nad tímto nápadem jinak, a tak jsem se musela vrátit zpět na začátek.

5 Proces tvorby

5.1 Na začátku

Finálnímu vzhledu mé diplomové práce předcházela tedy nakonec další cesta, která byla pravděpodobně ještě náročnější, než práce na rozpracovanosti. Tehdy jsem před sebou měla dostatek času, kterého mi v tomto případě už tolik nezbyvalo. Do vymýšlení jsem se tady opravdu pořádně ponořila. Zkoušela jsem další materiály, i úplně nový vzhled celé práce, ale vše bez výsledku. Jen jsem samu sebe znervózňovala, a tak jsem se rozhodla nad tím popřemýšlet v klidu a s rozvahou. Nakonec jsem se rozhodla zkusit znovu stejný systém, pouze s jinými materiály. Začala jsem používat plst' v kombinaci s plastovou fólií. Poté jsem se opět vrátila k mechové pryži, ale zkusila jsem trochu jiný způsob zpracování a více variant. Ani jedno z toho jsem však nepovažovala za to pravé. V té době jsem také začala rozvíjet ještě jinou část práce, kdy jsem původně transparentní bílé dílky používala na spoje mezi s sebou s určitým zapínáním. Tuto fólii jsem nakonec v zapínání zkombinovala s kovem a to mne přivedlo na myšlenku kombinace pryže a kovu. Díky tomu jsem získala opět jiný pohled na věc. Zkoušela jsem také určitý systém zasunování do sebe a nakonec byl nápad na světě. Času mi už moc nezbyvalo, a tak jsem se pustila do práce.

5.2 Volba vhodných materiálů a tvarů

Jak jsem již zmínila, začala jsem rozvíjet práci zaměřenou na kombinaci umělého materiálu a kovu. Vznikaly velmi zajímavé systémy a varianty skládání. Opět jsem zkoušela dílky z mechové pryže, které

by byly spojovacím prvkem, a do nich by bylo možné vsunout kovové části z drátu. Celou dobu jsem používala především hranaté tvary s lehkým zaoblením, které mi nejvíce seděly do možnosti skládání a zasunování do sebe. U těch jsem nakonec také zůstala. Dílky z mechové pryže byly sice zajímavé, ale působily poněkud lacině. Tak jsem se začala ohlížet po jiném umělém materiálu a do oka mi padlo průsvitné plexisklo. Jednu variantu jsem vytvořila z tenkého plexiskla, jehož jednotlivé části jsem poskládala na sebe a nejdříve zkusila přilepit. Na okraje jsem ještě umístila barevnou plst', která skrz plexisklo zajímavě prosvítala a zároveň měla ochranný charakter. Druhou variantu jsem udělala z jednoho kusu plexiskla a do stran vyřezala otvory na provlékání pro kovové části. Tato varianta se mi líbila nejvíce, proto jsem nakonec začala rozvíjet kombinaci kovových drátěných dílů a plexiskla.

5.3 Díly z kovu

Pakfong byl materiál, který jsem pro výrobu dílů z kovu používala nejdříve. Je to pro mne nejznámější materiál a dobře se s ním pracuje. Chtěla jsem udělat díly ve tvaru malého a většího čtverce a také obdélníku, jejichž jeden konec by byl opatřen malou trubičkou, do níž by se druhý konec nasunul. Tak by celý tvar držel pohromadě. Nejdříve jsem tedy uřízla tenký proužek z plechu pakfongu, ze kterého jsem vyrobila žíháním a protahováním v průvlaku drát. Ten jsem poté ohnula do požadovaných rozměrů a na jeden jeho konec přiletovala trubičku takové tloušťky, aby druhý konec pevně držel po nasunutí v trubičce. Měla jsem v plánu tyto díly po vytvoření nechat postříbřit, protože pakfong má lehce žlutý nádech, což jsem považovala ve své

práci za nežádoucí. Po vytvoření kulatého drátu jsem si uvědomila, že by se mi hranatý drát k mé věci hodil více. Tak jsem stejným postupem vytvořila drát hranatý. Poté jsem však narazila na problém. Potřebovala jsem, aby drát, ze kterého jsem tyto díly tvořila, byl pružný, zároveň pevný a vracel se po lehkém roztažení do původního stavu. Pro tento účel byl pakfong moc měkký, proto byla nutná změna materiálu. Rozhodla jsem se pro nerezový drát, který splňoval veškeré mé požadavky jak barevností (je stříbrný), tak pružností a pevností. Ovšem problém zde vyvstal s tím, jak oba konce spojit do sebe. Nerez se špatně pájí a tak kovová trubička nepřicházela v úvahu. Nakonec mne napadla ještě lepší varianta, a to barevná bužírka, která by vždy ladila s barvou plexisklového dílku. To skvěle doplňovalo celou moji věc.

Koupila jsem si dráty požadované tloušťky a naměřila si je na požadované velikosti. Každý naměřený kus jsem ustříhla velkými štípacími kleštěmi, protože na malých štípacích kleštích by se tvrdá nerez mohla obtisknout. Oba dva konce jsem zabrousila tak, aby nasedaly přesně na sebe a postupně každý díl ohnula do požadovaného tvaru. Všechno samozřejmě ručně. Po nasunutí bužírky jsem však narazila na komplikaci. Pokud bych konce tvaru nechala sice přesně nasedající na sebe, ale příliš ostré, člověk by se při navlékání mohl odřít, a navíc by se i bužírka mohla poškodit. Proto jsem všechny konce musela zaoblit.

5.4 Díly z plexiskla

Díly z plexiskla měly být spojovacím prvkem mezi jednotlivými tvary z nerezových drátů a ty se v nich zároveň měly lehce pohybovat.

Nejčistší variantou pro mne bylo vytvoření dílů z jednoho kusu plexiskla, vznikl by vlastně takový prstenec ve tvaru čtverce, v jehož stěnách by byly vyřezané otvory. Rozhodla jsem se pro vyřezání laserem, protože to je nejčistší a také samozřejmě velice rychlé. Po příchodu do firmy mi však bylo řečeno, že se takový tvar laserem vyřezat nedá, že bych jej musela rozdělit na části a poté slepit. To jsem však nechtěla, protože by tvar již nebyl tak čistý. Proto jsem vzala v úvahu druhou variantu, kdy byl dílek složený z jednotlivých částí tenkého plexiskla. Přemýšlela jsem, jak jednotlivé části spojit, aby tvar zůstal čistý, protože univerzální epoxydové lepidlo nebylo v tomto případě vhodné. Začala jsem tedy pátrat po radách a doporučeních lidí kolem mne. Bylo mi doporučeno UV lepidlo, které je však velice drahé, anebo chloroform, s kterým je zase docela těžké pracovat a zároveň je i složité jej sehnat. Ten totiž přímo leptá a tak s ním nemůže zacházet kdokoliv. Já jsem se proto rozhodla, že si tyto dílky po vyřezání nechám chloroformem spojit ve firmě, kde s ním pracují. Začala jsem tedy tvořit jednotlivé díly a tvary v grafickém programu, abych je měla nachystané pro vyřezání do laseru. Během této práce jsem se neustále zabývala myšlenkou, jak bych ještě díly mohla do sebe spojit, abych se vyhnula nepříjemnému lepení. Nakonec jsem vymyslela spojení nýtky, které se ukázalo jako naprosto nejčistší varianta, nejvíce se hodící k nerezovým dílům. Po vyřezání jednotlivých dílů z plexiskla laserem, jsem začala pracovat na spojování. Musela jsem do každého dílu vyvrtat dírky, abych je mohla spojit nýtky z nerezového drátu, se kterým jsem pracovala. Každý dílek byl ve tvaru lehce zaobleného čtverce, jehož prostřední díly byly jen malé rohy. Proto jsem do každého rohu měla v plánu udělat dva nýty, aby celý tvar dobře držel u sebe. To obnášelo velice náročné prvotní

spojení dílů oboustrannou lepicí páskou, poté vyvrtání dírek vrtačkou a následné spojení jednotlivými nýtky. Ty jsem si také nejdříve musela náležitě nařezat a zabrousit. Byl to velice náročný proces, který se však v závěru vyplatil, protože dílky vypadají opravdu čistě. V průběhu práce jsem ještě zakomponovala do jednotlivých dílků barevnou poloprůsvitnou fólii, která nahradila původní plst'.

6 Technologická specifiká

Vzhledem k tomu, že jsem ve své práci používala základní technologické postupy (řezání lupénkovou pilkou, broušení, ohýbání drátů, stříhání velkými kleštěmi či vrtání děr stolní vrtačkou), nebudu tyto technologie blíže specifikovat. Zmínila bych se pouze o řezání laserem či nýtování.

Nýtování je mechanické spojení dvou či více dílů tak zvaným nýtkem. Ten bývá většinou na jedné straně rozklepaný, tedy širší tak, aby se zarazil o okraj díry, do které je vsunut. Po vsunutí se musí rozklepat i druhá strana nýtku, aby nýtek držel pevně požadované části u sebe. V mém případě nešlo o typické nýtování. Já jsem nepotřebovala rozklepávat jednotlivé okraje. Stačilo pouze vyvrtat takovou díru do plexiskel, aby vsunutý nerezový drát pevně držel. Každý můj dílek obsahuje osm takových nýtů, a protože jde výhradně o menší tvary, stačí pouze vsunout dráty do děr a celý tvar pevně drží u sebe.

K řezání laserovým paprskem je zapotřebí odborníků, kteří s příslušným strojem umí zacházet. Nejdříve je potřeba dodat požadovaný tvar na vyřezání ve vektorovém programu, který je potom vložen do programu na řezání laserovým paprskem. Následně se spočítá, jak dlouho bude laser řezat, a podle toho se kalkuluje cena. Řez laserem je čistý, a je nejlepší možností řezání plexiskla v případě, že potřebujete větší množství, či velké díly.

7 Popis díla

Má práce obsahuje díly ze dvou materiálů. Jedny z nerezových drátů s barevnými bužírkami a druhé z transparentního plexiskla s barevnými fóliemi. Celá práce je složena z hranatých tvarů s lehce zaoblenými rohy. Ty jsou pro moji hlavní myšlenku variabilního skládání do sebe nejvhodnější.

7.1 Díly z nerezových drátů

Pro tvorbu těchto dílů jsem použila nerezový stříbrný drát tloušťky 1,2 mm. Chtěla jsem, aby všechny díly bylo možné složit do sebe navzájem, a proto jsem potřebovala stejnou tloušťku u všech dílů. Zahrnula jsem malý čtverec velikosti 3x3 cm, obdélník velikosti 3x6 cm a další čtverec velikosti 6x6 cm. Vzhledem k tomu, že pracuji i s barevnými variantami a mám tři, tak každá barva obsahuje 15 kusů od každé velikosti. Čtverce mají rozdělení přímo v půli jedné strany a obdélník se dělí v půli strany delší. Po několika zkouškách skládání jsem se rozhodla udělat ještě variantu tohoto obdélníku s tím, že se dělí v půli kratší strany. S tímto se, podle mého názoru, lépe manipuluje. V rámci ještě lepší manipulace jsem nakonec vytvořila ještě další 3 velikostní varianty- čtverec velikosti 12x12 cm, čtverec 4x4 cm a obdélník 4x6 cm. Největšího čtverce je v každé barvě 10 kusů, za to poslední dvě velikosti jsou již pouze v jedné barevné variantě, každý po 20 kusech. Barevné bužírky se ovšem dají lehce vyměnit.

7.2 Díly z plexiskla s barevnými fóliemi

Plexisklové dílky se skládají ze tří dílů transparentního plexiskla přinýtovaných k sobě. Každý tento díl je 2 mm silný. Vrchní a spodní díl je celý hranatý prsteneček a prostřední díl je složen vždy ze čtyř rohů. Výjimkou je nejmenší díl, který není prsteneček, ale má tvar celého čtverce. Z pohledu shora je prsteneček 5 mm široký. Obsahují 3 velikostní varianty, které se dají vložit do sebe. Největší čtverec je 5x5 cm velký, střední 3,7x3,7cm a nejmenší 2,3 x 2,3 cm. Všechny jsou 7mm vysoké. Každý dílek má v sobě zakomponovanou barevnou fólii, nebo jen její část. Barvy zahrnují fialovou, červenou a modrou. Fólie se objevuje buď po celém povrchu, nebo jen v rozích, nebo přechází z jedné strany na druhou, a tak se i fólie uvnitř mohou překrývat. Každý dílek má v rozích dohromady 8 nýtů.

7.3 Varianty skládání

Celý soubor šperků je koncipován tak, aby se všechny díly daly navzájem zakombinovat do sebe. Člověku se naskýtá neskutečné množství variant, které po hraní si s dílky a jejich skládání mohou vzniknout. Je téměř nemožné, abych zde popsala všechny. Dají se však rozdělit do dvou hlavních skupin, podle použitých kombinací skládání jednotlivých dílků. V obou dvou případech mohou po složení vzniknout především náhrdelníky a náramky, ale také pásky, náušnice, prsten, či jen hravé objekty.

7.3.1 Varianty složené z nerezových dílů

Jednotlivé nerezové díly se dají na sebe navléci tak, že se jeden konec čtverce nebo obdélníku vysune z bužírky a provleče skrz další díl. Poté se vrátí zpátky do bužírky, aby vše drželo při sobě.

Nejprve existuje naprosto jednoduchá varianta, kdy se řetězením navlékají jednotlivé díly na sebe. Dá se zkombinovat buď pouze jedna velikostní varianta, nebo i více dohromady. Takto vzniknou šperky, které se dají nosit každý den. Další varianta může vzniknout tak, že se vždy dva díly prosunou dvěma dalšími díly. Je to jednoduché, ale zároveň již zajímavější, než jen obyčejné skládání jeden za druhým. Tak by se jistě dalo zkombinovat více dalších dílů.

Další skládání se provádí tak, že se jednotlivé díly nasunují konci navzájem do spojovací bužírky. Vzniklý řetěz se poté obtočí dokola a tím vzniknou extravagantní šperky pro zvláštní příležitosti, či jen hravé objekty.

7.3.2 Varianty z nerezových dílů v kombinaci s díly s plexiskla

V tomto případě se nerezové díly mohou provlékat do dílů z plexiskla. Opět se vysune jeden konec z bužírky a provleče se otvorem v boku plexisklového dílu. Tak se spojuje, dokud nevznikne požadovaný šperk. Při skládání a kombinování těchto dvou dílů vznikají zajímavé obrazce, které lze samozřejmě poté nosit. Mohou se vytvořit jak jednoduché pásy, tak mnohem složitější kombinace. Zkombinovat se mohou všechny tvary i barvy dohromady, nebo jen jedna barva a jedna velikost. Je tu opravdu velké množství variant. Mohla bych různé možnosti více přiblížit, ale ráda bych ponechala prostor pro představivost. Jde o stejný systém, jen výsledek může být pokaždé jiný.

8 Přínos práce pro šperkařský obor

Tento bod osnovy je pro mne poněkud zavádějící. Řekla bych, že přínos mojí práce pro tento obor by měl zhodnotit spíše nějaký odborník, který má velký přehled v této sféře.

Já ale sama za sebe vidím přínos své práce do oblasti šperku především v tom, že jsem vytvořila takový soubor, který není jen šperkem, ozdobou na těle, doplňkem. Je založený na hraní si, skládání, díky kterému teprve jako šperk vznikne a člověk se při tomto skládání odreaguje, uklidní a zdokonaluje v různých sférách. Cvičí například svou představivost, trpělivost či zručnost, a potom může mít dobrý pocit z toho, že nosí něco, na jehož finální podobě se podílel on sám.

9 Silné stránky

Mezi hlavní silné stránky podle mne patří právě variabilita celé soupravy. Je zde možnost vytvořit jak varianty, které jsou vhodné pro každodenní nošení, tak mnohem extravagantnější varianty pro odvážné, či pro zvláštní, speciální příležitosti. Jako další je zahrnutí barev, díky kterým celá souprava ožívá. Je možné si vybrat barevné díly podle stávající nálady, či také podle psychologie barev, kterou do své práce zahrnuji.

Silné stránky vidím také v použité technologii nýtování, kterou jsem využila u spojování plexisklových dílů a pomocí níž jsem docílila čistoty. Zároveň považuji za zajímavý efekt přidané plastové fólie prosvítající mezi jednotlivými částmi.

Za další pozitivum považuji nerezové dráty. Nepodléhají korozi, jsou odolné a zároveň pružné.

10 Slabé stránky

Mezi slabé stránky nejspíše patří především to, že by celá práce mohla být více promyšlená. Plexisklo se sice skvěle hodí k duchu celé věci, na druhou stranu má značné nevýhody. Přitahuje prach a celkem rychle se může opotřebovat. To se na druhou stranu však při nešetrném zacházení může stát prakticky u čehokoliv.

Další slabou stránkou může být velikostní omezení. Varianta skládání, kdy se jednotlivé díly z nerezových drátů vsunují vedle sebe do spojovacích bužírek a poté se obtočí kolem ruky, krku či prstu, nejlépe funguje u nejmenší velikosti. S tou se pojí také myšlenka hračky do ruky, kdy se s věcí dá v ruce hrát. Čím je varianta větší, tím méně je však toto možné.

11 Seznam použitých zdrojů

Internetové zdroje:

Dostupné z: <<http://en.wikipedia.org/wiki/Toy>> (vyhledáno 22. 4. 2013)

Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_games> (vyhledáno 22. 4. 2013)

Dostupné z: <<http://de.wikipedia.org/wiki/Ludologie>> (vyhledáno 22. 4. 2013)

Dostupné z: <http://www.celostnimedicina.cz/psychologie-barev.htm?gclid=Cl_pyJGi37YCFYaz3god5i8AVA> (vyhledáno 23. 4. 2013)

Dostupné z: <<http://barvy.xf.cz/barvy/cervena-barva>> (vyhledáno 23. 4. 2013)

Dostupné z:
<http://www.zdravinadlani.cz/zdravi_na_dlani/barvy/fialova.htm>
(vyhledáno 23. 4. 2013)

Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Psychologie_barev>
(vyhledáno 23. 4. 2013)

Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Modrá>> (vyhledáno 23. 4. 2013)

12 Resumé

The main idea of my thesis was to combine the theme of game or toy with jewellery in order to entertain a person. I've made a set of pieces, which can be put together in many ways thus forming a piece of jewellery which can be worn.

The set includes pieces made of stainless steel wire in rounded square and rectangular shapes. Ends of each shape are connected through a piece of colour spaghetti insulation. The set is complemented with transparent Plexiglas shapes each of which contains plastic colour semi-transparent foil in different variants. Colours of foils and colours of the spaghetti insulation on stainless steel shapes are the same. Here I've applied the theory of psychology of colours having chosen red, purple and blue colours.

Stainless steel shapes can be put through the holes in the Plexiglas shapes and that's how the jewellery is formed. The set includes mainly necklaces and bracelets, but also belts, rings or earrings. Not only simple jewellery for everyday use can be formed this way, but also eccentric jewellery for special occasions.

People can play with all pieces and make shapes they like. Thanks to composing they can relax, calm down and feel good by wearing something they composed themselves.

13 Seznam příloh

Příloha 1

Rozpracovanost diplomové práce – varianty skládání

Příloha 2

Finální podoba diplomové práce – postup skládání extravagantní nerezové varianty

Příloha 3

Finální podoba diplomové práce – postup skládání jednoduché nerezové varianty

Příloha 4

Finální podoba diplomové práce – postup skládání varianty s plexisklovými díly

Příloha 5

Finální podoba diplomové práce – extravagantní varianty z nerezových dílů

Příloha 6

Finální podoba diplomové práce – kombinace plexisklových a nerezových dílů

Příloha 7

Finální podoba diplomové práce – plexisklové díly

Příloha 8

Finální podoba diplomové práce – ukázky na těle a plakáty

Příloha 1

Rozpracovanost diplomové práce – varianty skládání

foto vlastní

Příloha 2

Finální podoba diplomové práce – postup skládání extravagantní nerezové varianty

foto vlastní

Příloha 3

Finální podoba diplomové práce – postup skládání jednoduché nerezové varianty

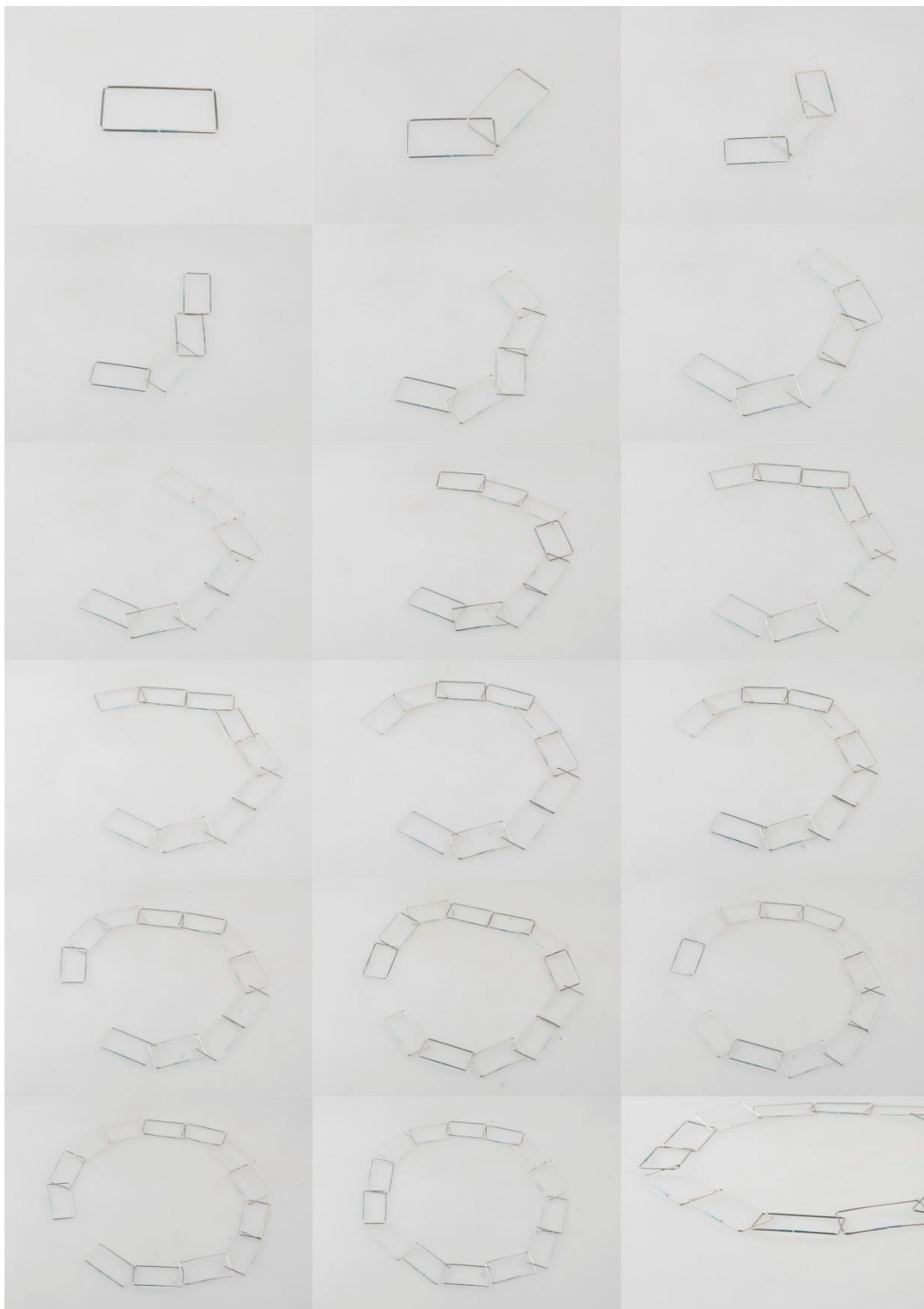

foto vlastní

Příloha 4

Finální podoba diplomové práce – postup skládání varianty
s plexisklovými díly

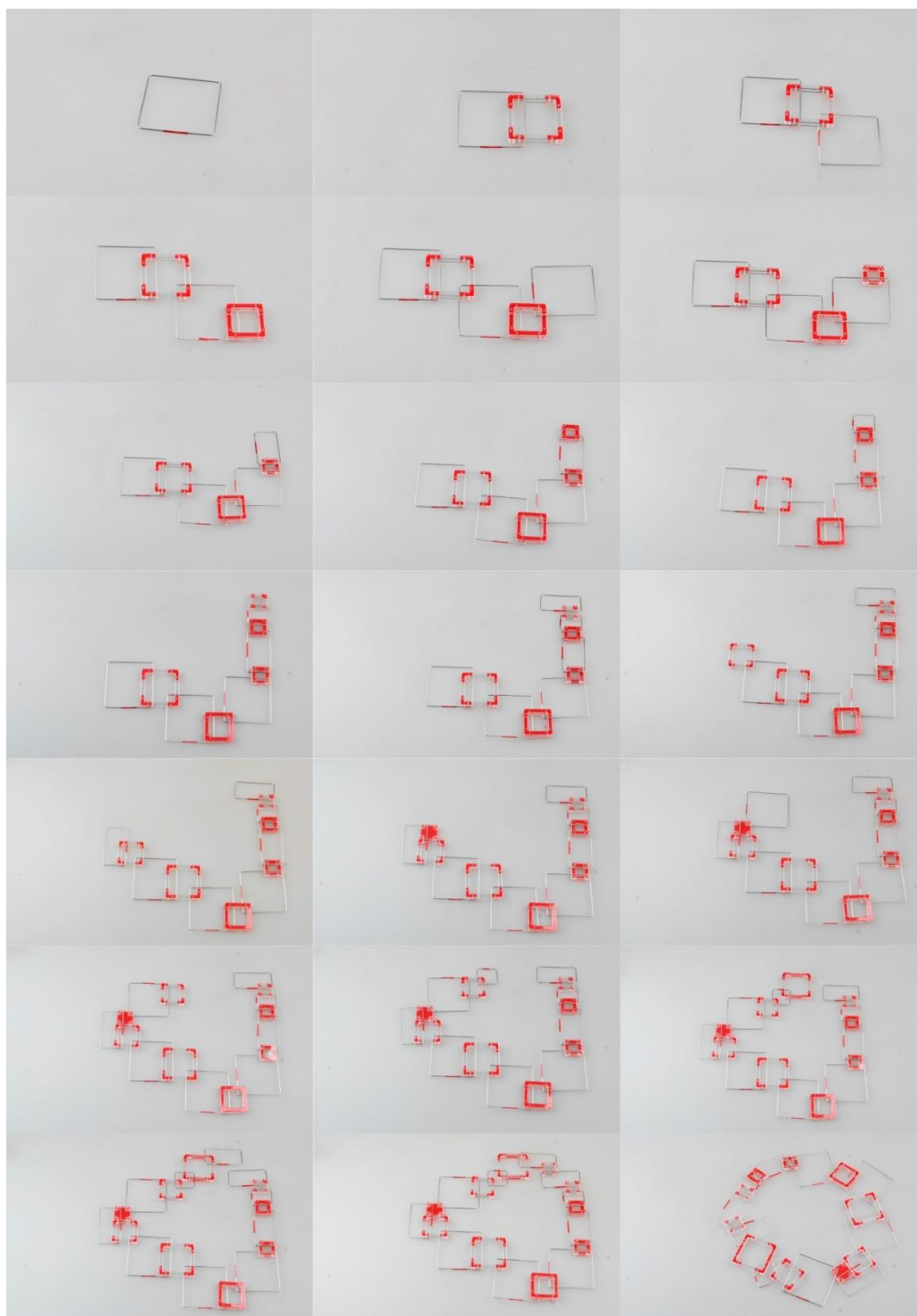

foto vlastní

Příloha 5

Finální podoba diplomové práce – extravagantní varianty z nerezových dílů

foto vlastní

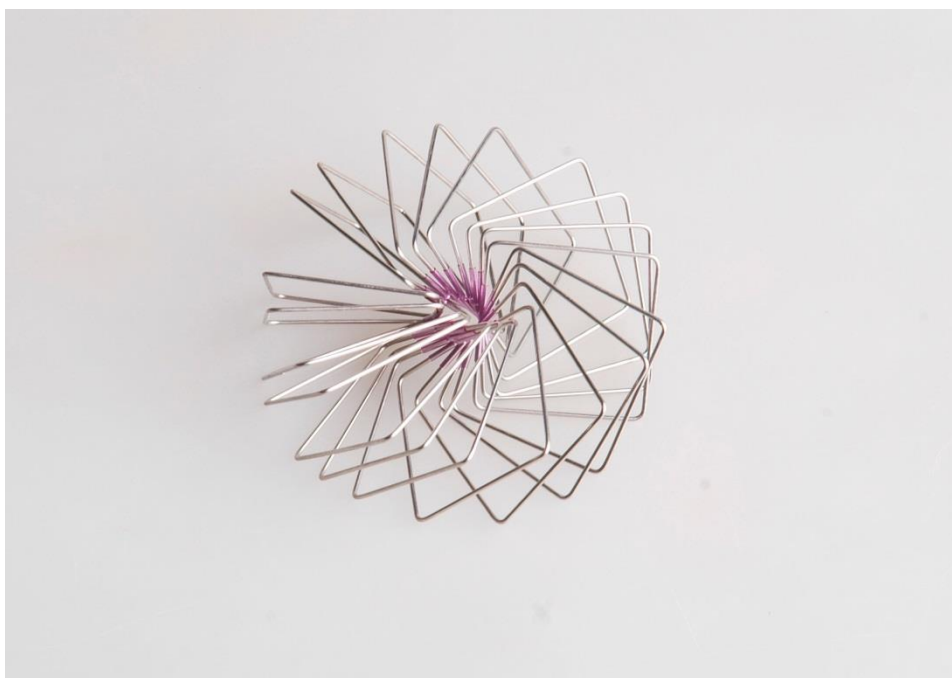

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

Příloha 6

Finální podoba diplomové práce – kombinace plexisklových a nerezových dílů

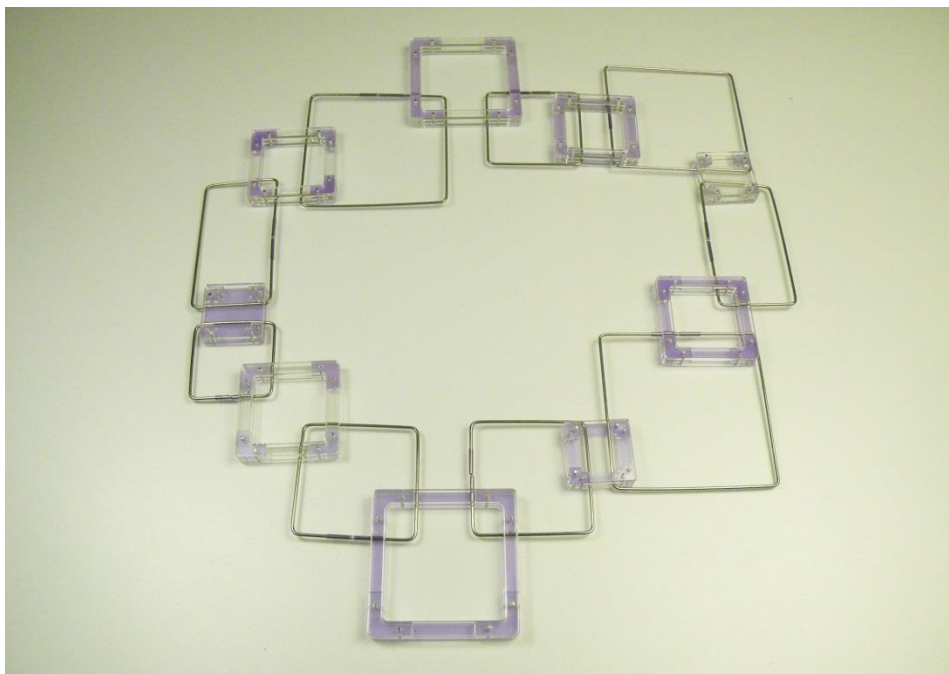

foto vlastní

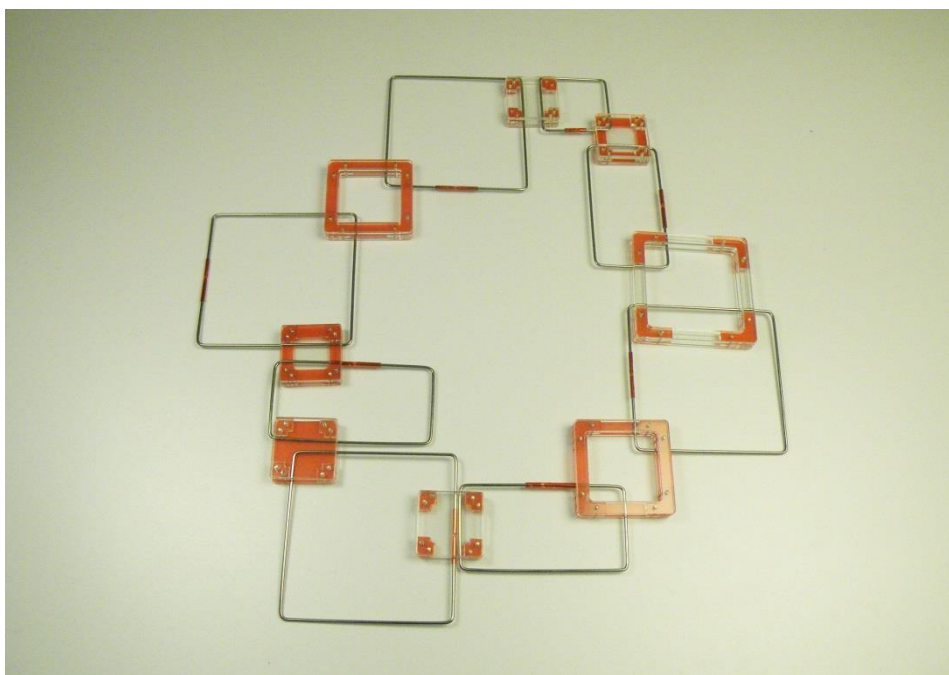

foto vlastní

Příloha 7

Finální podoba diplomové práce – plexisklové díly

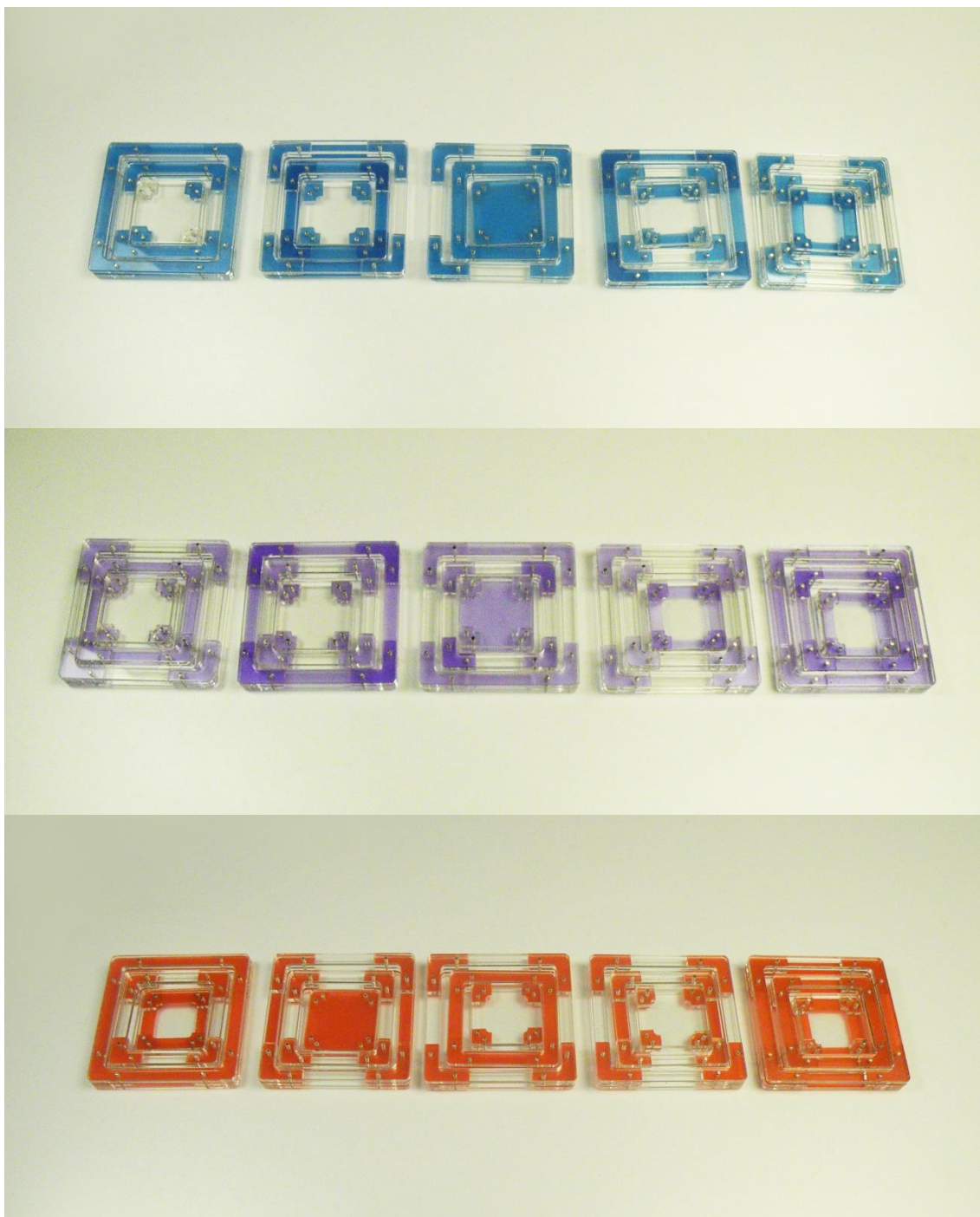

foto vlastní

Příloha 8

Finální podoba diplomové práce – ukázky na těle a plakáty

foto vlastní

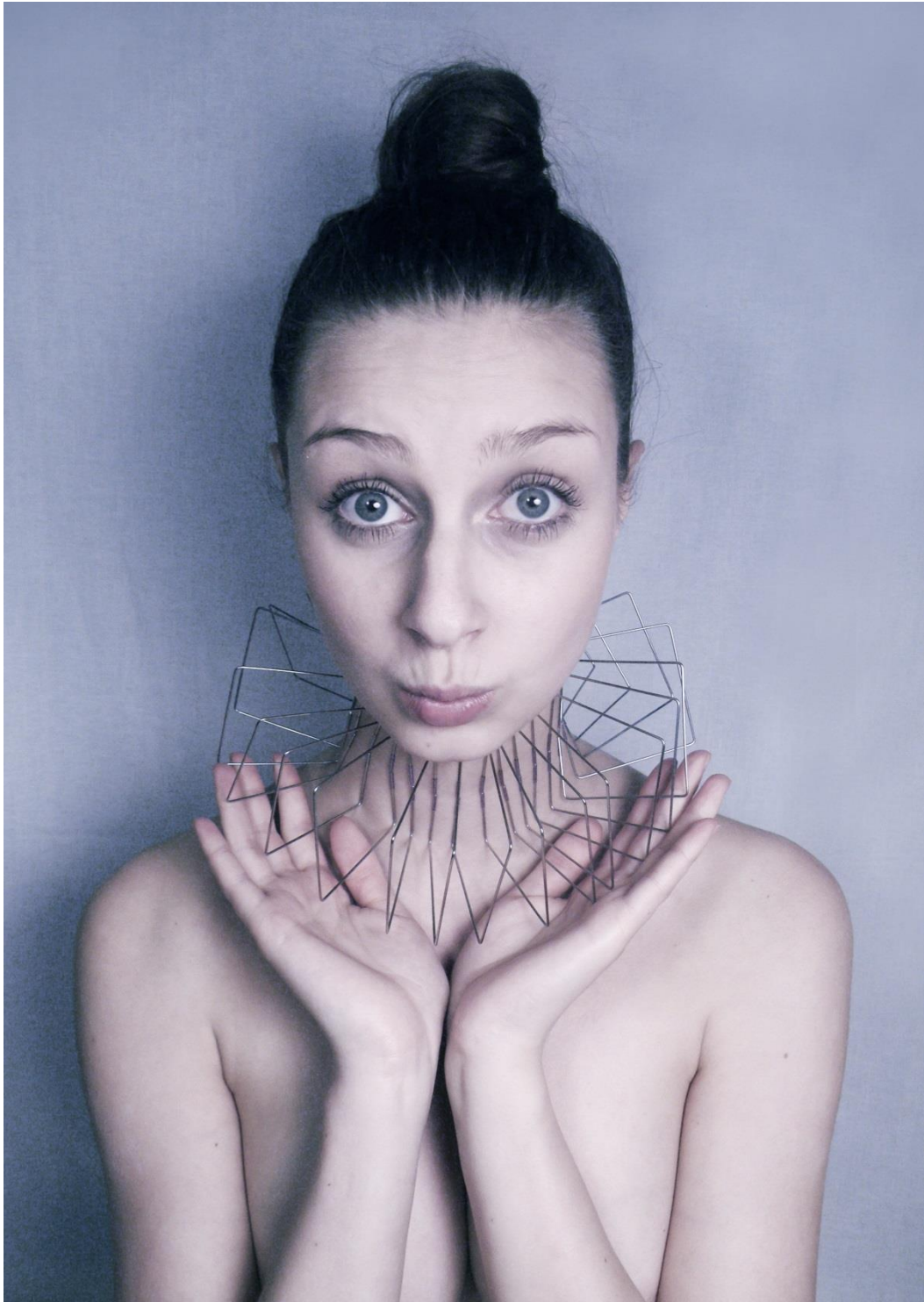

foto vlastní

foto vlastní

foto vlastní

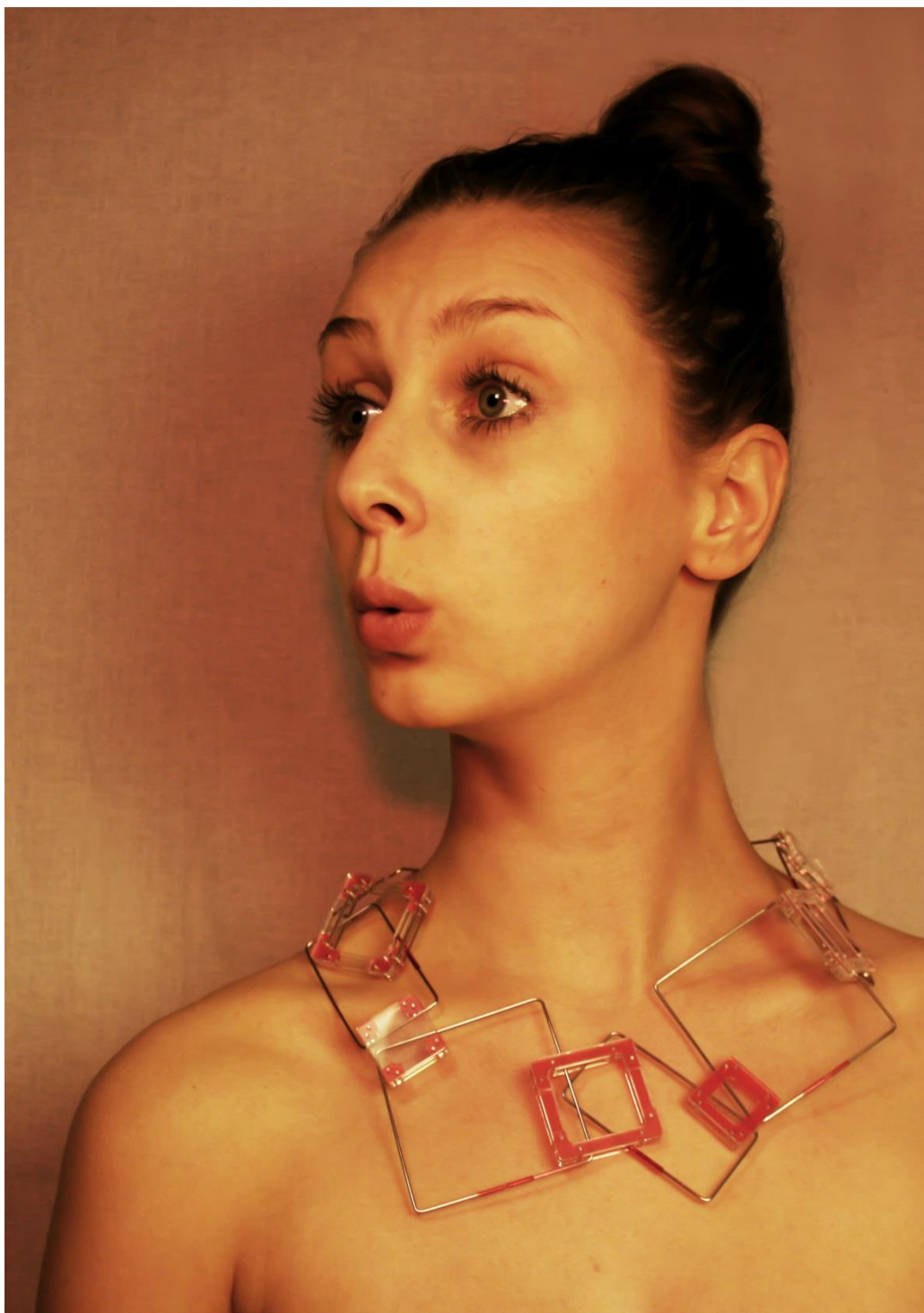

foto vlastní